

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU V OHIU
★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO
★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXIII.—LETO XXXIII.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONDELJEK), MARCH 13, 1950

ŠTEVILKA (NUMBER) 50

NOVI GROBOVI

FRANK NOVOSELC

Včeraj zjutraj, malo po polnoči je umrl po dolgi bolezni poznani Frank Novoselec, star 62 let. Doma je bil iz vasi Brezova pri Brezicah, odkoder je prišel v Ameriko leta 1911. Bil je član društva Lunder Adamič, št. 28 SNPJ, društva sv. Cirila in Metoda, št. 191 KSKJ, in kluba "Ljubljana".

Tukaj zapuščajo žalujočo soprogo Marijo, preje Kvartič, sina Franka, ki ima gostilno v Cantonu, Ohio, hčere Mrs. Mary Varvir, Mrs. Amelia Savarino in Mrs. Josephine Latorre v Philadelphia, sestro Mrs. Anna Znidaršič in vnuko, v starem kraju ga brate Joseph, Anton in John. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 9. uri iz pogrebnega zavoda Mary A. Svetek, 478 E. 152 St., v cerkev sv. Pavla na Chardon Rd. ob 9.30 uri in nato na pokopališče Calvary.

GARY STIBIL

V Cleveland Clinic bolnišnici je umrl po dveh operacijah v petek zjutraj Gary Stibil, šestmesečni sinček družine Joe in Mary Stibil iz 4412 Bradley Rd. Rojen je bil v Clevelandu in je bil član mladinskega oddelka društva Brooklynski Slovenci, št. 48 SDZ. Dekliško ime matere je bilo Oblak.

Poleg žalujočih staršev zapuščajo brata Charles in staro mamo Mrs. Mary Oblak. Pogreb se vrši danes popoldne iz Schuster pogrebnega zavoda, W. 54 St. in Denison Ave., pod vodstvom pogrebnega zavoda Louis L. Ferfolia.

V zadnje slovo

Članstvo kluba "Ljubljana" je prebrano, da se snide v torek zvečer ob osmih v pogrebnem zavodu Mary A. Svetek, 478 E. 152 St., da izkaže zadnjo čast umrlemu članu Frank Novoselec.

ANGLEŠKI URADNIK OBDOJA AMBASADO

MOSKVA, 10. marca. — Včerajšnja "Pravda" je objavila pismo pomožnega urednika tedenskega glasila angleške ambasade v Moskvi Roberta Daghla, ki je obsodil "vojno hujšanje" in obrekovanje aktivnosti svoje lastne ambasade.

Daghlis med ostalim v pismu izjavljal, da so angleški premijer Attlee, zunanji minister Bevin in voditelj konservativcev Churchill prodali Anglijo Zedinjenim državam. Pristavil je, da se bo vsled tega vrnil v Anglijo in se priključil poštenim Angležem v borbi za neodvisnost Anglije in za mir na svetu.

Lani je tudi glavni urednik glasila angleške ambasade Archibald Johnstone obsodil aktivnosti ambasade in izjavil, da ostal v Sovjetski zvezi.

CHAPLIN NE ŽELI BITI DRŽAVLJAN

HILLYWOOD, 11. marca. — Znan filmski igralec Charlie Chaplin je danes izjavil, da ga bodo njegovi sovražniki sprajili v neprijeten položaj s širjenjem govorice, da bi želel postati ameriški državljan. Igralec je poudaril, da ni nikoli želel biti ameriško državljanstvo.

SOVJETSKA ZVEZA VERUJE V MIROLJUBNI SOOBSTOJ DVEH SISTEMOV, PRAVI MOLOTOV

MOSKVA, 10. marca.—Podpredsednik sovjetske vlade Vjačeslav Molotov je danes izjavil, da Sovjetska zveza čvrsto veruje v možnost miroljubnega soobstoja dveh sistemov—kapitalizma in komunizma.

Molotov je govoril na volilnem shodu pred množico moskovskih delavcev. V svojem govoru je opozoril, da čeprav je Rusija življenski zainteresirana v trajni mir, nevarnost vojne bo obstajala tako dolgo, dokler bo obstojal kapitalizem. Rekel je, da morajo zagovorniki miru sprejeti odgovarjajoče mere, da preprečijo vojno, ki da je pod kapitalističnim sistemom neizogibna.

Sovjetski podpredsednik je v glavnem govoril o sovjetski zunanji politiki, ki se je dolgo let nahajala pod njegovim vodstvom. Med ostalim je omenil, da so kapitalisti včeraj grozili z atomsko bombo in da danes grozijo z neobstoječo hidrogensko bombo.

Molotov je v svojem govoru omenil tudi obravnavi proti bivšemu madžarskemu zunanjemu ministru Laszlo Rajku in bivšemu bolgarskemu podpredsedniku Trajču Kostovu. Opozoril je, da sta te obravnavi dokazali obstoj nevarnosti infiltracije zapadnih agentov v ljudske republike vzhodne Evrope.

Kar se tiče jugoslovanskega maršala Tita pa je sovjetski podpredsednik rekel, da ne more več biti zakrinkan s socialistično krinko in zavajati ljudstvo. Molotov je posebno poudaril, da Sovjetska zveza veruje v miroljubno tekmovalstvo dveh sistemov, kapitalizma in komunizma, in da je posebno zainteresirana v dolgotrajni mir, ker hoče izvesti svoje ogromno delo izgradnje.

Tudi Malenkov poudarja sovjetske mirovne napore

O možnosti miroljubnega soobstoja dveh sistemov je govoril tudi drugi ministrski podpredsednik in član sovjetskega Politbiroja Georgi Malenkov. Zapadni opazovalci posebno poudarjajo važnost Malenkovih izjav, ker ga smatrajo za najvplivnejšega sovjetskega voditelja po Stalinu.

Malenkov je rekel, da je Sovjetska zveza vedno pripravljena na pogajanja, katerih cilj bi bil uvrstitev miru na svetu. V svojem volilnem govoru je med ostalim dejal:

"Sovjetska vlada, zvesta stvari slošnega miru, ne bo nikoli opustila nadaljne napore v cilju zagotovitve miru in je pripravljena na aktivno sodelovanje pri vseh poštenih načrtih, mer in aktivnostih za preprečitev nove vojne in ohranitev miru na celem svetu."

Zapadni opazovalci menijo, da je s svojim govorom Malenkov indirektno apeliral za obnovo pogajanj med vzhodom in zapadom. Veruje se, da bo Sovjetska zveza kmalu sprožila nove napore za obnovo pogajanj. Vsi sovjetski voditelji v svojih govorih močno poudarjajo vprašanje ohranitve miru. Podobne govore sta imela tudi maršal Vorosilov in član Politbiroja Beria.

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

NAJHUŠJA LETALSKA NESREČA V ZGODOVINI: 80 UBITIH V WALESU

CARDIFF, Wales, 12. marca.—Danes se je v bližini tukajšnjega letališča pripetila najhušja nesreča v zgodovini letalstva, ko je angleško letalo tipa Avro Tudor tresčilo na zemljo. V skupno je bilo ubitih 80 oseb. Le tri osebe so čudežno rešile svoja življenja.

V letalu se je nahajalo 78 navijalec za fufalsko moštvo Welsha, ki je v Dublinu premagalo Irce. Na letališču Cardiffa pa se je zbrala množica ljudi, sorodnikov in prijateljev navijalec, ki so hoteli slavnostno sprejeti vračajoče se športnike. V grozi so gledali, ko se je veliko potniško letalo bliskovito pognalo proti zemlji in se razletelo na kose. Trupla ubitih, kovčki in deli letala so ležali na polju le 150 vatlov od letališča.

V nesreči so bili ubiti tudi pilot letala, katerega je kralj Jurij lani odlikoval za izredno službo pri oskrbovanju Berlina. Samo letalo je pred tem letelo 1.400 ur, ne da bi imeli najmanjšo nesrečo ali pa kvara.

Očividci pravijo, da je letalo letelo izredno nizko. Domneva se, da je pilot skušal preprečiti, da ne bi zadel kakšno hišo in se dvignil. Vsi štirje motorji pa so se nenadoma ustavili, letalo se je nagnilo in navpično padlo na zemljo.

Jugoslovani je ustrelil Italijana v samoobrambi

BEOGRAD, 9. marca. — Jugoslovanska častniška agencija "Tanjug" je danes sporočila, da je jugoslovanski komandant obrežne patrolne pred tremi dnevi ustrelil nekega italijanskega ribiča v samoobrambi. Agencija je zanikala italijansko poročilo o incidentu, da je baje Jugoslovani ustrelili lastnika ribiške ladje, ker se mu je slednji uprl, ko mu je ukazal, naj mu s svojo ladjo sledi v Poreč.

Kar se tiče italijanskega poročila agencije "Ansa" je "Tanjug" izjavila, da je bilo objavljeno s ciljem, da se napade in obrekuje Jugoslavijo in obenem skuša opravičiti kršitve ribolovskih regulacij od jugoslovanskih obali.

Medtem pa je bilo naznanjeno, da je italijansko jugoslovansko ministrstvo vprašalo jugoslovansko vlado za pojasnilo glede tega incidenta, za katerega Italijani pravijo, da je "povzročil upravičeno ogorčenje."

Na 700 let zapora obsojeni vlomilec

LOS ANGELES, 10. marca.—Policija je danes ulovila dva pobegla jetnika, enega ki je bil obsojen na skupno 700 let zapora. Jetnika sta skupaj s trojico drugih izvrtila podtalni tunel in zbežala 26. decembra.

Jetnik, neki Mereson, se bahal, da je njegovih 700 let najvišja zaporna kazen v zgodovini dežele.

Seja direktorija

V torek zvečer ob osmih se vrši seja direktorija Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Vabi se vse direktorje, da se udeležijo v polnem številu.

Belgijci glasovali za vrnitev kralja

BRUSELJ, 13. marca.—Belgijski kralj Leopold III., ki živi v begunstvu, je danes dobil pičlo večino glasov na plebiscitu, pri katerem so belgijski državljani povedali, če želijo upostavitev kraljevine, ali pa republiko.

Leopold je dobil 57 odstotkov oddanih glasov, toda 151.000 glasov je bilo proglašanih za neveljavne. Če bi se šlo tudi te glasove, bi pomenilo, da je kralj dobil le 56 odstotkov glasov.

Odstotek glasov je važen, ker se je sam kralj Leopold izjavil, da se ne bo vrnil v Belgijo, če ne bo dobil vsaj 56 odstotkov glasov.

Rezultati plebiscita, kot jih je naznanilo notranje ministrstvo, so:

Za kralja je bilo oddanih 2.933.382 glasov, proti njemu 2.151.888, medtem ko je bilo 151.477 glasov razveljavljenih.

Plebiscit je bil samo posvetovalne narave, ker bo končno besedo pri tem vprašanju imel parlament.

O rezultatih plebiscita je Leopold bil obveščen v Švici, kjer ima svoje posestvo.

Za kralja so največ agitirali katoliški voditelji. Celo rimsko-katoliški kardinal Ernest van Roey je pred samim plebiscitom indirektno podelil Leopoldu blagoslov cerkve, z očitnim namenom, da bi vplival na katoličane, ki so v Belgiji v večini.

V parlamentu bodo glavno besedo imeli liberalci, ki sedaj sodelujejo s katoliško socialno stranko v vladi. Toda liberalci so opozorili, da bodo glasovali proti vrnitvi kralja, če ne bo dobil večine tako v flamsko kot v francosko govorečih provincih.

Leopold je živel v begunstvu zaradi svoje kapitulacije pred nacisti v teku druge svetovne vojne. Medtem ko so večinoma vsi kralji in vladarji rajši zbežali v begunstvo, se je Leopold predal Nemcem in leta 1940 ustvaril zelo nevaren položaj za zaveznike, ker je nacističnim silam odprl na stežaj vrata Belgije.

OBRAVNAVA PROTI ITALIJANSKI POSLANKI

RIM, 9. marca. — Italijanski parlament je danes odvzel imuniteto komunistični poslanki Lauri Diaz, da bi se jo lahko postavilo na zatožni klopi, ker je žalila papeža Pija XII. Poslanka je v svojih volilnih govorih ostro kritizirala aktivnosti sv. Očeta v teku druge svetovne vojne in njegovo zadržanje v zvezi z vojno v Palestini.

Iz bolnišnice

Poznani Mr. Anton Vehar iz 820 E. 222 St. se nahaja v Univerzitetni bolnišnici. Obiski začasno niso dovoljeni. Želimo mu skorajšnjo popolno okrevanje!

Ulični napadalec ulovljen

Policija je včeraj zjutraj ranila in ujela nekega 32 let starega moškega, za katerega se veruje, da je zadnji mesec izvršil dva kriminalna napada. Napadalec so ulovili, ko je skušal napasti neko ženo na Gorman Ave.

Zadnji mesec je neka 8 let stara deklica bila napadena pri Miles Park šoli, nekaj dni pozneje pa neka 56 let stara vdova na vogalu E. 93rd Street in Miles Ave. Veruje se, da je oba napada izvršil ulovljeni kriminalnik.

Državni tajnik obvestil Rusijo, da mora njen obsojeni diplomat odpotovati, če ne želi v zapor

WASHINGTON, 11. marca.—Državni tajnik Dean Acheson je sredi kar naravnost obvestil Sovjetsko zvezo, da mora njen zaradi vohunstva obsojeni diplomat Valentin Gubičev zapustiti Zedinjene države, če se želi izogniti zaporni kazni.

Na konferenci s sovjetskim ambasadorjem Panjuškinom je Acheson ponovno zavrgel sovjetske stališče, da je Gubičev užival diplomatsko imuniteto (nedotakljivost) in da je bil obsojen na 15 let zapore, ne da bi se mu dokazalo krivde.

Istovrstno je Acheson zavrgel tudi mnenja nekaterih ameriških kongresnikov, da bi se Gubičeva morala držati kot talca za ameriškega državljana Roberta Vogelerja, ki je bil na Madžarskem obsojen na 16 let zapore zaradi vohunstva.

Republikanski senator Kenneth S. Wherry pa je medtem napadel Achesona, češ da hoče rešiti Gubičeva pred zaporno kazno, da bi se prikupil Rusom. Rekel je, da je bila skovana zarota med Achesonom, justičnim tajnikom McGrathom in federalnim sodnikom Ryanom, ki je predvčerajšnjim obsodil sovjetskega diplomata pri organizaciji Zdrženih narodov.

Gubičev je bil obsojen skupaj z bivšo vladno uradnico Miss Coplon, toda sodnik Ryan mu je očitno na namig Državnega oddelka ponudil svobodo, pod pogojem, da v teku dveh tednov zapusti Zedinjene države.

Veruje se, da bo Gubičev res kmalu odpotoval iz Zedinjenih držav. Toda glavni tajnik organizacije Zdrženih narodov Trygve Lie je včeraj v New Yorku izjavil, da sovjetski uradnik še vedno prejema plačo organizacije, ki znaša \$6.000 na leto.

Ruski komentar

MOSKVA, 11. marca.—Sovjetski časopisi so včeraj priobčili prvi komentar v zvezi z obsodbo Gubičeva. V komentarjih poudarjajo, da se je sovjetskemu diplomatu ponudilo priliko, da zapusti Zedinjene države, kar da je najboljši dokaz, da je bil obsojen po nedolžnem.

ANGLEŠKI ZDRAVNIKI GROZJO S STAVKO

LONDON, 11. marca. — Zdravniki v predmestju Harrow so danes zagrozili, da ne bodo vršili nobene zdravniške službe, z izjemo najbolj nujnih, če jim do julija ne bodo v okviru vladnega zdravstvenega programa zvišali plačo.

Soglasno v načrtu dobijo angleški zdravniki 18 šilingov (\$2.50) za vsakega pacienta.

Seja in predavanje

V sredo zvečer ob 7.30 uri se vrši seja krožka št. 2 Progresivnih Slovencev v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Takoj po seji bo predaval o glasbi poznani umetnik in pevovodja Anton Šubelj. Članice so prijazno vabljeni na sejo, k predavanju pa imajo vstop tudi nečlanice in moški. Vstopnina k predavanju je prosta.

Doma

Iz bolnišnice se je vrnil na svoj dom Mr. Frank Maček iz Chardon, O., kjer ga prijatelji sedaj lahko obiščejo. Zahvaljuje se vsem za obiske, cvetlice in voščilne karte, ki jih je prejel.

Glavni tajnik ZN napaden, ker brani kitajske komuniste

WASHINGTON, 10. marca.—Republikanski senator Knowland je danes v senatu ostro napadel glavnega tajnika organizacije Zdrženih narodov Trygve Lia, ki da se obnaša kot zagovornik kitajskih komunistov s svojimi nasveti, da se v organizaciji odvzame sedeže kitajskim nacionalistom in jih izroči komunistom.

Knowland je izjavil, da je Lie očitno opustil svoje nepristransko stališče. Zahteval je, naj ameriški delegatje ne samo glasujejo proti predlogu, da se nacionalistične delegate zamenjajo s komunističnimi, pač pa prevzamejo aktivno vodstvo, da se prepreči se "enemu satelitu Sovjetske zveze, da bi se vrnil v organizacijo Zdrženih narodov."

Lie je postal tarča napadov, ker je v februarju mesecu delil članom Varnostnega sveta okrožnico, s katero je priporočil, da se prizna kitajsko komunistično vlado, kar da nova vlada v Peipingu že kontrolira celinsko Kitajsko in zastopa z malo izjemo 460.000.000 Kitajcev.

Glavni tajnik Zdrženih narodov je svoje stališče pojasnil častnikarjem v New Yorku. Rekel je, da njegov načrt za zamenjavo delegatov ne predstavlja kapitulacije pred sovjetskimi zahtevami, ampak kapitulacijo pred mednarodnim zakonom in zdravim razumom. Po njegovem mnenju je komunistična Kitajska upravičena na zastopstvo v organizaciji Zdrženih narodov, medtem ko bi se kitajske nacionaliste moralo izobčiti.

Iz bolnišnice

Mrs. Anna Grozdanich je bila v petek prepeljana iz St. Alexis bolnišnice na svoj dom na 14930 Sylvia Ave., kjer jo prijateljice lahko obiščejo. Za prevoz je skrbela ambulanca Mary A. Svetek.

Vile rojenice

Po dvanajstih letih zakonskega življenja so se zglasile prvič vile rojenice pri Mr. in Mrs. William Zupanc, 20650 Goller Ave., in jima pustile zalo hčerko Patricia Ann, ki je tehtala devet funtov in tri unče. Mati, katere dekleško ime je bilo Theresa Bals, in dete se nahajata v Huron Rd. bolnišnici. Tako je postala Mrs. Theresa Bals iz 15401 Lucknow Ave. stara mama prvi vnukinji (ima tudi tri vnuke). Srečni oče je sin družine Mr. in Mrs. Louis Levstik, E. 172 St. Čestitamo!

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)	
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town: (Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$8.50
For Six Months—(Za šest mesecev)	5.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries:	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

V VRTINCIIH MRZLE VOJNE

Že pet let se svet nahaja v tako zvani mrzli vojni, ki divja med vzhodom in zapadom. Se vedno ni nobenih izgledov, da bo mrzla vojna kmalu končala. Lahko pa se konča samo na dva načina—s totalno dejansko vojno, ki bi uničila človeštvo, neglede kdo bi ostal zmagovalec, ali pa z miroljubno poravnano obstoječih razlik in upostavitvijo normalnih razmer na svetu, ki bi omogočile miroljubno tekmovalstvo za blaginjo človeštva.

Navadne množice ljudstva, neglede kje se nahajajo in pod kakšnimi sistemi živijo, ne želijo vojne. Toda obstajajo močnejše in vplivne skupine zaslepljenih fanatikov in skupine, ki so za svoje osebne materialne interese pripravljene pahniti človeštvo v novo, najbolj strašno katastrofo.

Mrzla vojna je le preludij vojne. Vojna nevarnost bi lahko bila odklonjena le potom zavraćanja mrzle vojne. Dejansko se večkrat svet nahaja na robu prepada, ko mrzla vojna, tirjana do skrajnosti, povzroči stanje najresnejše napetosti in ko izgleda, da nobenega izhoda ni več. Takšnih stanj, povzročenih vsled mrzle vojne, je že bilo in jih bo. K sreči je vedno v zadnjem trenutku nevarnost vojne bila odvrnjena, čeprav začasno. Ampak vedno upati na takšno srećna naključja, je nevarno, ker samo ena zgrešena poteza, eden edini neprevidni korak na robu prepada, lahko povzroči katastrofo, iz katere ni izhoda.

Mrzla vojna je prizadela vsa ljudstva sveta fizično in duhovno, materialno in moralno. Za voljo mrzle vojne se žrtvuje interese ljudstev sveta, njihovo blaginjo in prosperiteto, omejuje se njihove svobodščine in civilne pravice, v mnogih deželah sveta se jih tirja pod totalitarne sisteme, katere sisteme se odobrava, hvali in spodbuja samo zato, ker so proti-komunistični.

Tudi ameriško ljudstvo se nahaja v vrtincih mrzle vojne. Celo v še večjem obsegu, ker so Zedinjene države postale voditeljica zapadnega bloka. Ne more se zanikati porazni vpliv te mrzle vojne na vse faze našega življenja. Pred petimi leti se je začela ta mrzla vojna. V teku petih let se je postopoma podredilo mrzli vojni blaginjo ljudstva. Namesto, da bi se z normalnim procesom izpopolnjevala demokracija, se omejuje pravice in svobodščine ljudstva. Časopisje, radio, poklicni politiki, voditelji raznih strank in skupin ustvarjajo ozračje histerije, prilivajo olje tej vedno navzoči in v brezkončno tirjani histeriji. Lov na čarovnice ni samo prazna fraza. Ljudje, katerih lojalnost Ameriki in demokraciji, je bila nad vsakim dvomom potrjena z njihovimi akcijami, padajo kot žrtve lova na čarovnice. To so obenem žrtve mrzle vojne, ker se ne morejo pomiriti z novo definicijo lojalnosti in patriotizma, ki je danes postavljen na tehnično mrzle vojne in po kateri je neolajalen in nepatriotičen vsak, ki v tej mrzli vojni ne prispeva svoj delež.

Dežela se nahaja v objemu strahu. Čeprav še vedno priznavamo pravico do svobode govora in izražanja mnenj, je čedalje več ljudi, ki se bojijo odločno povedati, kaj mislijo in ki tajijo svoja prepričanja, pa naj bodo še tako demokratična in v soglasju z našo ustavo, ker se bojijo, da bodo moralno in materialno uničeni. To se je, žal, mnogim tudi zgodilo. Koliko jih je, ki so bili tirjani pred kongresne odbore za ne-ameriške aktivnosti, pred razne lojalnostne odbore, jih omadeževalo, zaznamovalo in izobčilo iz polnega udejstvovanja pri pospešitvi resnične demokracije, ki nobene zveze nima z mrzlo vojno. Koliko jih je, ki so bili moralno in materialno uničeni, ne da bi se jim dokazalo, da so krivi dejanj, za katere se jih je obtožilo. Kot vsaka vojna, tudi mrzla vojna ne trpi nobenih ovir, nobenih nasprotovanj. Stremi za tem, da bi mobilizirala javno mnenje. Zahteva popolno in neomajeno lojalnost vseh državljanov, ne principom demokracije in ustavi, pač pa smernicam zunanje politike, ki se danes nahaja v znaku mrzle vojne.

Eden od osnovnih pogojev za razvoj in ohranitev ter izpopolnitev demokracije je, da se svoboda izražanja mnenj ne bi smelo omejevati in jo zatirati z direktnim ali pa indirektnim strahovanjem. Svobodna diskusija vseh vprašanj, ki prizadevajo ameriško ljudstvo in ameriško demokracijo, bi morala biti ohranjena, postaviti bi se jo moralo nad interese ene ali druge skupine, ne bi se jo smelo uničiti samo zato, ker mrzla vojna zahteva regimentacijo misli in ne priznava nobenih idej in nobenih gibanj, ki niso njej v prid.

Svet se nahaja na robu prepada. Vojna nevarnost je

JUGOSLOVANSKI TOBAK NA SVETOVNEM TRGU

Jugoslovanski tobak je po svoji kakovosti znan po vsem svetu. Stara Jugoslavija ni znala izkoristiti velikih možnosti za izvoz tobaka v druge države in je pridelovanje tobaka leto za letom omejevala. V Hercegovini sijajno uspeva tobak. Tudi svetovna potrošnja tobaka je že pred vojno vsako leto narasčala. Hercegovski kmetje pa so morali saditi koruzo, ki jo je uničevala suša, ker so zaman prosjčili, da bi smeli saditi več tobaka. Nič ni pomagalo, monopolna uprava je vsako leto omejevala število tobačnih rastlin, ki so jih pridelovalci smeli saditi, financirali in žandarji pa so strogo pazili, da ne bi kdo zasadil več rastlin, kakor mu je bilo dovoljeno.

V novi Jugoslaviji se je položaj pridelovalcev tobaka docela spremenil. Povsod, kjer so dani pogoji, sadijo kmetje tobak, država pa sklepa z njimi pogodbe, da bi zasadili čim več tobaka. Naš petletni plan določa, da moramo v zadnjem letu petletke povečati proizvodnjo tobaka na tri in polkratni predvojni obseg, to je na 4750 vagonov nasproti 1360 vagonom leta 1939. Velik del te naloge smo že izpolnili. Tudi proizvodnja tobačnih izdelkov je silno narasla in je že preseгла količino, planirano za zadnje leto petletke. Preskrba prebivalstva s tobačnimi izdelki je omejena samo z zmogljivostjo naših tobačnih tovarn, ki danes izkoriščajo vso svojo kapaciteto.

Ob znatno povečani proizvodnji tobaka se je zadnja leta silno dvignil naš izvoz tobaka, ki je že leta 1948 dosegel 4 in četrtkratni predvojni obseg, lani pa se je nadalje dvignil. Jugoslovanski tobak trošijo danes v Franciji, Nizozemski, v ameriških Združenih državah, v Zahodni Nemčiji, Avstriji, Veliki Britaniji in Belgiji, njegovo odlično kakovost pa poznajo tudi kadilci v Švedski, Finski, Egiptu, Švici in Tunisu. Zadnja leta je naša država postala na svetovnem trgu resen tekmelec tudi državam, ki izvažajo največ tobaka.

Različnost podnebja in zemlje omogoča naši državi pridelovanje raznih vrst tobaka. Tako imamo 4 glavna pridelovalna področja. makedonsko, hercegovsko, drinsko-moravsko in vojvodinsko. V vsakem teh področjih pridelujejo tobak različnega tipa. Makedonski tobak ima odlično aromo, lepo barvo in nežno tkivo ter prav nič ne ostaja za slovitim grškim in bolgarskim tobakom. Hercegovski tobak je edinstven na svetu po posebni aromatičnosti, po zlatorumeni barvi in elastičnosti tkiva. Mešanica makedonskega in hercegovskega tobaka spada v vrsto najboljših tobačnih mešanica na svetu. Zato kupujejo ta tobak zaradi mešanice in aromatizacije tudi države, kjer je domača proizvodnja tobaka zelo razvita, kakor n. pr. Združene države, ki so hkrati največji izvoznik tobačnih izdelkov. V večjih količinah izvažamo tudi tobak iz Vojvodine in iz drinsko moravskega področja, se prav tako uporablja za mešanje z drugimi vrstami tobaka, kadar je treba dobiti močnejšo mešanico. Iz tega tobaka izdelujejo predvsem cigarete, deloma pa tudi cigare, tobak za pipo in žvečenje, kupujejo ga

predvsem v Franciji, Belgiji, Nizozemski in Finski. Velik napredek smo po osvoboditvi dosegli v fermentaciji tobaka. Sodobne naprave v naših novih tobačnih skladiščih omogočajo brezhibno fermentacijo in zagotavljajo odlično kvaliteto posameznih vrst tobaka. Zaradi čim boljšega vnovčenja našega pridelka imamo v inozemstvu stalne predstavnike za izvoz tobaka. Naše najboljše vrste tobaka razstavljamo na vseh velikih velesejnih, v Sidneju in Aleksandriji pa imamo stalne razstave našega tobaka. Predvsem izvažamo tobak v listih, zadnja leta pa smo začeli izvažati tudi cigarete "Istra", "Drina", "Jadrin", "Morava", "Makedonija" in "Triglav".

Da se omogoči čim boljše izkoriščanje našega tobaka za izvoz, smo zgradili v Skoplju tovarno nikotina, prvo tovarno te vrste na Balkanu. Hkrati raziskujemo možnosti za gojitev industrijske rastline "moHORKE" kot surovine za pridobivanje nikotina. Za kakovostni dvig naše proizvodnje tobaka skrbijo tobačni institut v Prilepu, enako podpira kakovostno proizvodnjo tobaka tudi biro za pospeševanje proizvodnje pri generalni direkciji zvezne tobačne industrije.

Letos bomo razstavili tobak na 20 mednarodnih velesejnih. Odprli bomo tudi stalne razstave tobaka v Bruslju, Bernu in Curihi, verjetno pa tudi v Londonu, Parizu in Stockholmu. Izdali bomo več reklamnih brošur v tujih jezikih. Posebno pozornost pa bomo posvetili izvozu tobaka v tiste države, ki našega tobaka doslej niso kupovale. V tem pogledu se že pogajamo z državami Južne Amerike in z Avstralijo, zlasti pa gre naše prizadevanje za tem, plasirati naš tobak tudi v francoskih kolonijah.

"Slovenski Poročevalec"

"DUPLICA"—MOČAN STEBER LESNE INDUSTRIJE JUGOSLAVIJE

Po Kamniškimi Alpami je vrsta žag. Iz ene take žage je že pred vojno nastala tovarna upognjenega pohištva "Duplica". Marsikdo, ki gre mimo, ne ve, kako pestro zgodovino ima ta tovarna, ki danes izdelava preko 1000 stolov na dan poleg ostalih proizvodov.

Prvo, kar pade v oči je peštra zunanost tovarne, ki takoj pove, da se iz nekdanjega malega podjetja gradi velika in moderna tovarna. Direktor Kodrič, ki je bil že pred vojno zaposlen v "Duplici", je takole pripovedoval o zgodovini tovarne:

"Naša tovarna ima revolucionarno tradicijo že iz pred vojne Jugoslavije. 1934 smo tri tedne štrajkali. Zaradi stalnega zbijanja plač skoraj nismo mogli več živeti. Zena lastnika Remca pa je vedno ponavljala: zakaj se bunite, saj vam delavcem ni treba jesti mesa, za vas je dobra repa, zelje in fižol. Na vse mogoče načine so poizkušali naš štrajk zlomiti. Tako daleč je šlo, da je 15-letni lastnikov sin celo z revolverjem streljal v delavce. Ta revolucionarna zavest se je pokazala tudi takoj po okupaciji l. 1941. Nobenemu delavcu ni šlo v račun da bi delali za Nemce. Dvanajst nas je takoj zgrabilo za orožje in odšlo v partizane. Iz bližnjih hribov smo gledali tovarno, videli smo kako so delavce dan za dnem zapirali. Odločili smo se! 14. septembra 1941 zvečer je bilo v tovarni vse tiho, le nemški vojaki so se sprehajali med stavbami. Ob pol 23. uri pa je švignil proti nebu visok plamen. Zažgali smo tovarno! Zgorelo je skoraj vse. Skrit v krošnjah bližnjega drevesa sem tisto uro premišljal, kako bomo po osvoboditvi zgradili na istem mestu našo tovarno in si želeli, da bi dočakali tisti dan".

Tovariš Kodrič ga je dočakal! Tako danes res dobesedno pomaga graditi in izpolnjevati tovarno. Takoj po osvoboditvi so pomagali graditi vsi okoliški prebivalci. Na pomoč pa so prihiteli tudi vojaki JA in celo frontne brigade iz Ljubljane. Danes pa delavci sami s prostovoljnim delom modernizirajo predvsem notranjost obrata. Ventilacija v vseh prostorih je gotova, povsod so nameščene

"Iz Primorske sem doma. V "Duplici" delam 19 let. Vem, da delam zase pa se je zato vredno potruditi: Sicer pa nas je v tovarni že 122 udarnikov".

Nižja strokovna šola ima svojo vajniško delavnico. Bosanec Mišo Marić, gojenec te šole, partizanski invalid doma iz Drvara, je primer dobrega in vestnega učenca. Skromen je, ali z veliko živahnostjo pripoveduje, kako si vajenci sami postavljajo svoj internat tik poleg tovarne in kako si je uredilo življenje 100 gojencev, od katerih je 53 štipendistov. Pri praktičnem pouku vajencev veliko pomaga inštruktor Šćurk Mirko, ki se je lanske leto že vrnil iz Argentine, kjer je kot mizar delal 12 let.

V tovarni je zaposlenih pre-

cej žena. Med njimi je 13 udarnic. Korošec Cilka pa je strojna delavka in lesni manipulant obenem. Da se žene — matere res lahko posvete svojemu delu, so zgradili svetlo in prostorno stavbo, kjer imajo otroci žena — mater delavk vso potrebno nego v delavnem času.

Najboljši dokaz, da je sindikat stvarna organizacija delavcev, je skrb organizacije in uprave delavcev. Sindikat je izplačal za oddih delavcem 38.000 dinarjev, uprava pa jim je dala v materialu za 270.000 dinar-

jev. To je nov dokaz, da je uspeh samo tam, kjer je tesno sodelovanje z upravo in sindikatom, le ob medsebojni pomoči, ob medsebojni skrbi, delavci izpolnjujejo in presegajo plan! Ampak ne samo letni plan. Kurea Franc, Roje Jože in v začetku decembra 1949 izpolnili svoje obveznosti za ves petletni plan. "S takimi ljudmi bo tovarna upognjenega pohištva "Duplica" izpolnila naloge, ki jih ji nalaga socialistična izgradnja domovine.

POSILANO (SANSU—CHICAGO)

Morska voda izvor novih kemičnih spojin

Vsakdo ve, da je morska voda slana. Znano je tudi pridobivanje morske soli. Jadransko morje ima 2,9% kuhinjske soli (NaCl) in okoli 0,9% ostalih soli. Kuhinjsko sol pridobivajo tako, da spuščajo morsko vodo v plitke bazene, kjer pod vplivom solnčnih žarkov kristalizirajo soli. V prvem bazenu doseže zaradi solne toplote gostota 25 stopinj Be (Beaume—stopinja gostote). V tem bazenu se izločijo predvsem soli železa. Nato speljejo vodo v naslednje tri bazene. V drugem se zgosti na 27 stopinj Be. V tem se izloči najčistejša kuhinjska sol, a preostalo morsko vodo speljajo v tretji bazen, kjer se zgosti do 29 stopinj Be. Tudi v tem bazenu se izloča kuhinjska sol. Toda, ker je v tej soli več primesi magnezijevega klorida, ki daje soli temnejšo barvo in grenkejši okus, se ta sol prodaja kot tehnična. Preostala voda gre v četrti bazen, kjer doseže gostoto 32,5 Be. Tudi v tem bazenu se izloči kuhinjska sol, ki je že močno pomešana z magnezijevim kloridom. To uporabljajo za soljenje rib in za živino.

V Arhangelsku (ZSSR) dobivajo kuhinjsko sol prav tako iz morja, toda z zmrazovanjem. Ko morska voda zmrazne, se odvoji led, ki ga sestavlja čista voda, a pod njim ostane voda, ki po prekuhavanju izloča sol.

Poleg kuhinjske soli pridobivajo iz morske vode tudi magnezijev oksid, to je magnezit (MgO), ki ga uporabljajo kot izolacijski material v proizvodnji šamotne opeke in za oblaganje Siemens-Martinovih peči. Industrializacija vsake države zahteva velike količine take opeke, a nahajališča magnezita v Evropi so samo v Avstriji, Grčiji in Jugoslaviji.

Računajo, da je v morski vodi magnezija-kovine okoli 0,14 odst. in to v magnezijevem kloridu, magnezijevem sulfatu in magnezijevem bromidu. Največ magnezijevih soli imajo zaprtja morja, n. pr. Mrtvo in Azorsko morje. Iz 500 kubičnih metrov morske vode dobijo približno 1 tona magnezita. Toda umetni magnezit iz morske vode ne more konkurirati naravnemu.

Iz morske vode pridobivajo poleg magnezita še čisti magnezij, ki se kot lahka kovina veže z aluminijem in ga uporabljajo za proizvodnjo lahkih zlitin za letalske in avtomobilске dele. V vojni industriji ga uporabljajo za proizvodnjo zažigalnih bomb in za signalne naboje.

Znano je tudi, da ima morska voda minimalne količine zlata, bakra in drugih kovin. Doslej še ni uspelo oddvojiti zlato od morske vode. V zadnjem času je dokazano, da so zlato in druge kovine absorbirane v planktonih.

Kakor vidimo, nam daje morje poleg svojega življenjskega bogastva še velike možnosti izkoriščanja kemijskih spojin in elementov, ki jih vsebuje.

Kakor vidimo, nam daje morje poleg svojega življenjskega bogastva še velike možnosti izkoriščanja kemijskih spojin in elementov, ki jih vsebuje.

Izdelovanje časopisnega papirja iz odpadkov sladkorne trsa

Posrečilo se je poskus za izdelavo časopisnega papirja iz odpadkov sladkorne trsa. Nekaj ameriški časopis je že izšel na takem papirju. Proizvajalci trdijo, da bo s kemikalijami mogoče izboljšati kakovost novega papirja, ki nekoliko teže upija barvo kot navaden časopisni papir.

RAZNE ZANIMIVOSTI

Tihotapstvo kave med Avstrijo in Nemčijo

Vsaj pet železniških vagonov s 15 tisoč kilogramov kave so v zadnjih mesecih pretihotapili v Avstrijo na Bavarsko. Avstrijska kriminalna policija je doslej aretirala tri osebe, ki so se pečale s tihotapstvom kave. Ko so kradli v skladiščih ameriške vojske v Avstriji.

Nemiri na Borneu

Po poročilih je bilo ubitih 20 oseb, ranjenih pa preko sto pri nemirih v središču petrolejske industrije v Balikpapanu na otoku Borneu. Agencija "Exchange Telegraph" sporoča, da je prišlo pri tem do spopada med lokalno policijo in republikanskimi četami. Med spopadi je bilo zažganih več vasi in vsaj 130 prebivališč je bilo razrušeno.

Avtobusna nesreča v Kolumbiji

Na poti iz Cartagene v Sinseleh v bližini Bolivarja je zgorel avtobus poln potnikov. Pri tem je 30 ljudi zgorelo, rešilo pa se jih je samo 13.

Najmočnejša mehanična stiskalnica na svetu

Agencija France Presse poroča, da je prispela včeraj v Le Havre najmočnejša mehanična stiskalnica na svetu, ki so jo izdelali v Združenih državah ameriških. Glavni del te stiskalnice, ki tehta 165 ton, bodo tri instalirali v nekem metalurškiem podjetju v Donauju. Deležniki so morali napraviti posebno vozilo z 48 kolesi. Ta stiskalnica, ki v celoti tehta 750 ton, ima kapaciteto 3500 ton. Največja kapaciteta, ki so jo doslej dosegli na svetu, je znašala 2600 ton.

Naročajte, širite in citirajte "Enakopravnost!"

15 milijard ljudi bo lahko živele na svetu

Nedavno je govoril na sestanku ameriškega društva za kemijo profesor Evgen Rochow, ki je bil za svoje znanstveno delo na področju kemije tudi nagrajen. Poslušalcem je naslikal bodoči svet, ki se zdi na prvi pogled fantastičen, vendar je pri današnjem razvoju znanosti uresničljiv.

Na svetu, o katerem je priporočal, da bo lahko živelo 15 milijard ljudi. (Mimogrede bodi omenjeno, da se je število ljudi na zemeljski obli od l. 1939 do 1949 kljub vojnih izgubam zvišalo za 200 milijonov). Petnajst milijard ljudi bo obstoječi omogočen samo zato, ker bodo rabili za svoje življenje neizčrpne vire surovin namesto sedanjih, ki bodo kmalu izrabljeni. Hiše bodo iz zemlje, predelane na mestu v opeko in ploščo. Izmed jedil bosta izginila meso in jajca, ker bodo živali premalo proizvajale za prehrano vsega človeštva. Namesto teh živil se bodo pojavila druga: surovo maslo iz premoga, sladkor iz dreves in beljakovine iz kvasnic.

Učeni profesor pravi, da bodo mnogi naravni viri surovin kmalu upropaščeni, če jih bodo ljudje izkoriščali še naprej v dosedanjem obsegu. Po njegovem mnenju so v ZDA porabili že 58% petrolejskih zalog. Zaradi tega posvečujejo napore za razvoj drugih načinov pridobivanja petroleja, zlasti s sintezo naravnega plina in premoga. Toda pristavil je, da bo morda nastal čas, ko bodo prepovali uporabo premoga v industrijske svrhe.

Se preden se bo izmenjalo mnogo rodov, se bodo temeljito izpremenile človeške navade,

V blag spomin

ob drugi obletnici
smrti našega dragega
soproga in očeta

**Anton
Colarič**

kateri je umrl dne
13. marca 1948

Dve leti že počivaš v zemlji in se ne čuje več Tvoj glas, a v naših srcih vlada žalost, ker si prezgodaj odšel od nas.

O, grenko je spoznanje to, mi tega se zavedamo, da smrt je kruta, brez srca, kar vzame, več nazaj ne da.

Na Tvoj grob bomo položili rudičih vrtnic sopek lep, naj bo dokaz ljubezni naše, da nam spomin je na Te svet.

ZALUJOČI OSTALI:

ZOFIA, soproga
BEN, sin
SOPHIE, hči

Cleveland, Ohio, dne 13. marca 1950.

ANTON INGOLIČ:

MLADA LETA

POVEST

(Nadaljevanje)

Napol v snu je čutil, kako je vstala, ga poljubila in odšla. Potem je spet trdno zaspal.

Ozrl se je po sobi.

Ta njena sobica z dvema oknom v snu je čutil, kako je vstala, ga poljubila in odšla. Potem je spet trdno zaspal.

Toda kje je sedaj Marta?

Tine je pogledal na uro. Pol desetih.

Tedaj se je domislil.

Nedelja je in Marta je šla k mami.

Zavil se je v odedo.

O, kako dobro de, spati na Martini postelji! Četudi je že pred uro ali mogoče že pred dvema urama odšla, vendar jo še vedno čuti ob sebi, odeja, blazina, vsa postelja dehti po njej.

Kot zakleti princ in princesa kraljujeta že ves teden v tej maji sobiti! Nihče ne ve za nju! On se ne gane iz koče, ona pa odide zjutraj v šolo, ob eni ali dveh se

v tem, kako zagotoviti redno oskrbo z ogljikovim dvokisom, ki ga potrebujejo rastline za svojo rast. Oceani stalno vsrkavajo ogljikov dvokis in ga bo treba izločevati iz njih. Če se bo posrečilo rešiti to nalogo in ostale, potem bo na zemlji lahko živelo 15 milijard ljudi.

Društveni koledar

MARCA

17. marca, petek — Sons & Daughters of Erie — Ples v Slov. nar. domu

18. marca, sobota — Progresivne Slovenke št. 2 — Plesna veselica v SND.

25. marca, sobota — Slovenska narodna čitalnica — Plesna veselica v SND.

APRILA

2. aprila, nedelja — Pasionški klub — Pasionška predstava v SND

8. aprila, sobota — Decimer klub — Plesna zabava v Slov. nar. domu

9. aprila, nedelja — Društvo Spartans št. 576 SNPJ — Ples v SND

14. aprila, petek — Immaculate Conception Church Holy Name Society — Ples v SND

15. aprila, sobota — Društvo Danica št. 11 SDZ — Ples v SND

16. aprila, nedelja — Pev. zbor Zarja — Spomladanski koncert v SND

21. aprila, petek — Golden Gophers Club — Ples v SND

22. aprila, sobota — Društvo Vodnikov Venec št. 147 SNPJ — Ples v SND

22. aprila, sobota — Spomladanska veselica društva Brooklynski Slovenci št. 48 SDZ v Domu zapadnih Slovencev, na 6818 Denison Ave.

23. aprila, nedelja — 30-letnica zborna "Jadran". Popoldne opereta "Grof cigan", zvečer ples v SDD, Waterloo Rd.

23. aprila, nedelja — Glasbena Matica poda opereto "Gospodična Nituš" v SND

23. aprila, nedelja — Otvoritev novega Ameriško-slovenskega doma na Recher Ave. ob 1. uri popoldne.

28. aprila, petek — Independent Veterans Club — Ples v SND

29. aprila, sobota — Društvo Lipa št. 129 SNPJ — Ples v Slov. nar. domu

30. aprila, nedelja — Pevski zbor "Abrašević" — Koncert v SND

30. aprila, nedelja — Koncert in ples zborna "Slovan" v SDD na Recher Ave.

MAJA

5. maja, petek — Veterans Blaskovič Post No. 5275 — Ples v SND.

6. maja, sobota — Društvo Sv. Anne št. 4 SDZ — Ples v Slov. nar. domu

7. maja, nedelja — Koncert pev. zborna Triglav v Sachsenheim dvorani, 7001 Denison Ave.

7. maja, nedelja — Koncert zborna "Triglav" v Sachsenheim dvorani na 7001 Denison Ave.

13. maja, sobota — Clev. Athletic League of SNPJ — Ples v Slov. nar. domu.

14. maja, nedelja — Materinski dan — veselica ženskega odsega Kluba zapadnih slovenskih društev, 6818 Denison Ave.

14. maja, nedelja — 25-letnica društva Euclid št. 29 SDZ v Slov. društvenem domu na Recher Ave.

19. maja, petek — American Veterans WW No. 2 — Ples v Slov. nar. domu

20. maja, sobota — Društvo Sv. Katarina št. 29 ZSZ — Ples v Slov. nar. domu

21. maja, nedelja — Otvoritev pikniške sezone na SNPJ farmi

26. maja, petek — Društvo Washington št. 38 SDZ — Ples v Slov. nar. domu

27. maja, sobota — Društvo Srca Marije — Plesna veselica v Slov. nar. domu

28. maja, nedelja — Piknik društva "Soča" št. 26 SDZ v Domu zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

3. junija, sobota — Glasbena Matica — Plesna veselica v Slov. nar. domu

4. junija, nedelja — Piknik društva "Združeni bratje" št. 26 SNPJ na farmi SNPJ

10. junija, sobota — Društvo Jutranga Zvezda št. 137 ABZ — Ples v SND

11. junija, nedelja — Piknik društva "Strugglers" št. 614 SNPJ na farmi SNPJ

17. junija, sobota — Sportsman's Club of "Slovenec" št. 1 SDZ — Plesna veselica v SND

18. junija, nedelja — Piknik dr. "Naprej" št. 5 SNPJ na farmi SNPJ

24. junija, sobota — Piknik krožka št. 1 Prog. Slov. na farmi SNPJ

25. junija, nedelja — Piknik društva "V Boj" št. 53 SNPJ na farmi SNPJ

1. julija, sobota — Piknik društva "Loyalites" št. 590 SNPJ na farmi SNPJ

4. julija, torek — Piknik pev. zborna "Slovan" na SNPJ farmi.

9. julija, nedelja — Piknik društva "Concordians" št. 185 SNPJ na farmi SNPJ

15. julija, sobota — Piknik farmskega odbora SNPJ

16. julija, nedelja — Piknik društva "Utopians" št. 604 SNPJ na farmi SNPJ

23. julija, nedelja — Piknik dru-

štva "Napredne Slovenke" št. 137 SNPJ na farmi SNPJ

30. julija, nedelja — Piknik društva "Mir" št. 142 SNPJ na farmi SNPJ

30. julija, nedelja — Proslava štiridesetletnice društva Mir št. 142 SNPJ na farmi SNPJ

6. avgusta, nedelja — Piknik društva "Comrades" št. 566 SNPJ na farmi SNPJ

13. avgusta, nedelja — Piknik krožka št. 1 Prog. Slov. na farmi SNPJ

20. avgusta, nedelja — Piknik pev. zborna Triglav na prostori Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

20. avgusta, nedelja — Piknik

1947 Super Sedanette—Buick izdelka, z vsemi pripomočki. Samo en lastnik. Za podrobnosti pokličite lastnika na

SOHIO GAS STATION
18610 Lake Shore Blvd., KE 1-9711

WIDGOY'S PHOTO STUDIO
485 East 152nd St., IV 1-6939

Se priporočamo za izdelavo poročnih, družinskih in vseh drugih slik po zmernih cenah.
ODPRTO OB NEDELJAH

društva "Loyalites" št. 590 SNPJ na farmi SNPJ

27. avgusta, nedelja — Piknik Mlad pev. zborna SDD na farmi SNPJ

3. septembra, nedelja — Piknik Farmskega odbora SNPJ.

International 1/2 tonski truck, ki drži dve toni, pripravljen za vsakršnega obrtnika, se prodaja po zmernej ceni. Zgleda kot nov.

Za podrobnosti se zglasite na 1001 E. 74 ST.

NOVE HIŠE ZA ENO DRUŽINO V EUCLIDU
19871 NAUMANN AVE.
20709 NAUMANN AVE.
21520 MILLER AVE.
320 EAST 328th STREET

Vsaka ima 4 1/2 sobe; gorkota na plin, "file" kopalnica.

Lahki finančni pogoji. Oglejte si jih ali pokličite nas, da vam jih razkažemo.

Pokličite ob večerih Wickliffe 997

EUCLID MASON CO.
Jack Strekal

ENAKOPRAVNOSTI
OGLAŠAJTE V

ZAVAROVALNINO

proti
ognju, tatvinam, avtomobilskim
nesrečam, itd.

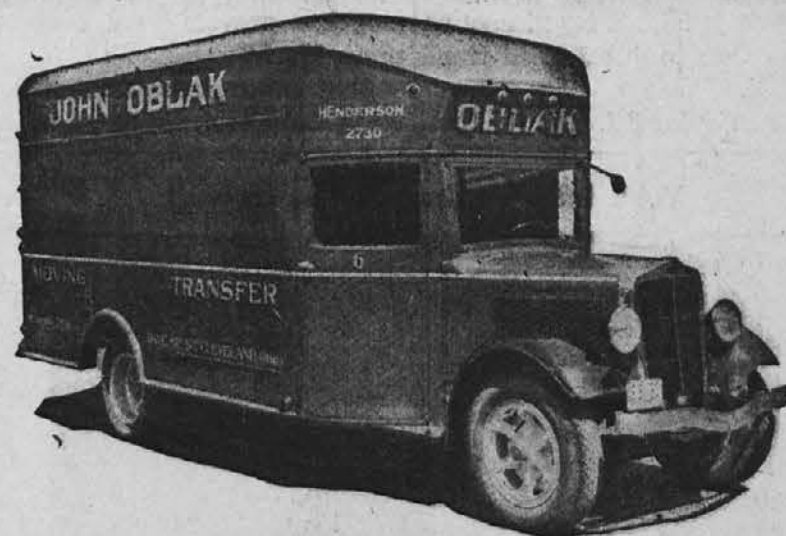
preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.

Pokličite:

ENDicott 1-0718

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA

1146 East 61st St.

HE 1-2730

vrne, mu kaj skuha in potem sanjarija ves popoldan in vso noč. Sama sta v koči, tisti dve ženski sta nekam odšli. Ah, nikoli bi ne hotel zapustiti te začrnele, nizke sobice!

Danes je nedelja. Danes bo tudi Marta obedovala doma. Saj je pametna, da si kuha ob nedeljah in čez teden tudi ob večerih. "Moja mala gospodinjica," ji pravi. Prve dni jo je bilo sram in strah, bala se je, da bi ga kdo ne videl pri njej. Pa on ve, da bi bila žalostna, ako bi bil odšel. Saj je videti tako zelo srečna.

No sedaj je v cerkvi in misli nanj. Tine leži in skriva glavo v njene mehke blazine ter gleda ledene rože, njegove misli pa so tople. Marta gotovo zebe. Ne bo še vstala, čez pol ure pride Marta vsa premrzena in ozeblja, pa ji bo grel roke in obraz.

Spet se je ozrl po sobici. Saj je že vse pregledal, a lepo mu je bilo, ko je šel počasi z očmi od predmeta do predmeta, se ustavil zdaj tu, zdaj tam in se česa domislil.

Tiste zavese je gotovo šivala tedne in tedne. Sedela je dolgo v noč za mizo in šivala. Bog ve, kaj si je mislila pri delu. Včeraj mu je povedala, da si jih je napravila do Vseh svetih. Oh, da, tedaj so bile njen misli žalostne! Da, oba sta bila neumna! Ona se je bala nečesa, kar je vendar najlepše v življenju, on pa je ni razumel in je padal iz skrajnosti v skrajnost, namesto da bi prišel k njej, ji povedal, kako lepo je življenje, in jo objel.

Na omari leži nekaj knjig in šivanja. Tisto si mora še danes ogledati. No, reda nima najlepšega! Joj, kakšen nered je našel v omari! Vse je ležalo križem razmetano. Čipke, volna za šivanje, prejice, kosi platna in blaga, stara obleka in tu pa tam nekaj listov Sardenkovih "Dejstevskih pesmi!" Tudi v miznici je imela vse, kar spada in ne spada vanjo. Napravil ji je pridigo, Marta je zardela, celo solze so ji prišle v oči in je obljubila, da se bo poboljšala. To je njena napaka že od nekdaj. Ze

pred dnevi sta vse uredila; na omaro pa res ni pogledal.

Kar zamikalo ga je, da bi vstal, prebrskal tam zgoraj in uredil, kakor treba. Toda mrzlo je bilo zunaj in ni se mu dalo vstati.

Nad posteljo je visela večja oljnata slika. Ribnik, okoli njega pa cvetoče češnje, ki se zrcalijo v vodi. Črn okvir.

To je slikal tisto jesen, ko sta se spoznala; tedaj, ko si je plaho želel, da bi ga lepo pogledala in bi se vsaj enkrat smel dotakniti s svojimi ustnicami njenega čela.

Na drugem koncu sobe, ob oknu, pa je visela manjša slika. Šopek rdečih nageljnov.

To je vse, kar je bil naslikal po maturi. Ko je bil še v realki, je slikal mnogo in dobro, saj mu je profesor, mlad in že priznan umetnik, prigovarjal, da bi šel na slikarsko akademijo. Tudi Dora mu je prigovarjala.

Dora!

Kje je sedaj? Ali je v Zagrebu na akademiji, kakor je skle-

nila? Ali pa se je vrnila v Pariz?

Tisti poletni dnevi, ki sta se izprehajala, ko sta fantazirala, filozofirala in se smejala po pariških ulicah in parkih! Mnogo je vedela, vedno je pripovedovala kaj. Marta je molčela, samo gleda ga in poslušala, da mu večsah zmanjka besed. Nič mu ne pove sama, najrajši molči in ga posluša. Dora pa je vedela več ko on.

Kje je sedaj? Kaj misli, kaj dela?

Tine se je obračal na posteljo, ni mogel ležati v miru. V hipu je preletel v spominu vse lepe dneve in tedne, ki jih je preživel v Dorini bližini. Ah, kako čudovito so bili! Kaj takega ne bo nikoli več doživel! Ko se je pa jasno spomnil zadnjih tednov, tistega popoldneva in sledeče noči z blondinko, se je zaril v blazino in na glas zajčal:

"Ne, ne..."

Vse tisto je minilo, vse tiste strašne, skoraj blazne noči in brezupni dnevi!

Ne, ne! Dore ni več, ne sme je biti več!

Samo z Marto je srečen. Saj mu še nikoli ni bilo tako lepo kot ta teden. Marta je sicer še otrok, boječa in naivna, a tudi nji se bo nekoč odprla duša, in tedaj bo kipelo iz nje še lepše, še bujnejše!

Tedaj je hušnja milmo okna belo čepica. Čez čas so se odprla vežna vrata, potem sobna, in Marta je vstopila.

Hladno in sveže je dahnilo v sobo:

"Ti lenuh, ti! Zdaj je pa že čas!"

Kaznuj me za lenobo, Marta!"

Marta se je nasmejala, pristopila, zagrebla svoje rmzle roke v njegove lase, se sklonila in ga poljubila.

Ob enih je pogrnila mizo za oba.

(Dalje prihodnjič)

V "Enakopravnosti" dobite redno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

FERDO GODINA:

BELE TULPIKE

ROMAN

(Roman je bil spisan leta 1941)

(Nadaljevanje)

Zvonovi so utihnili, samo tramovi so še škrtali v zvoniku. Iz avtomobila je skočil administrator Grafič. Bil je rdeč v obraz. Odprl je vrata in pokazal se je pred množico visoki gost. Zlati križ se mu je svetil na prsih. Smehljal se je in lahna utrujenost od dolgega potovanja se mu je poznala na obrazu.

Ljudje so se odkrili in enoglasen, močan "hvaljen bodi Jezus Kristus" se je slišal od tam, kjer je stal avto.

Škof je smeje odzdravljaval. Administrator Grafič je ostro zamahnil po zraku. Množica se je preklala na dvoje in nastal je prazen prostor tja do cerkvenih vrat, kjer so stali gospodje, ki so se v zadregi prestapljali.

Škof je stopal proti cerkvenim vratom. Za njim je šel Grafič, resen kot vedno. Pred cerkvenimi vrati je škof podajal roko duhovnikom. Tudi salezijance sem videl med gospodi. Škof ni pokazal nobene razlike med njimi, nobenega vznemirjenja. S toplimi besedami se je obrnil k ljudstvu. Njegova beseda se je odbijala od starih kostanjev, s katerih je padalo široko, rumeno listje.

Oči vseh so bili uprte v škofa. Mnogi je pozabil na samega sebe in ga poslušal z odprtimi usti.

Videl sem visokega človeka, ki je gledal preko vseh ljudi. Neobrit je bil, nič las ni imel na glavi. Čelo je gubal in ni trenil z očmi.

Škof je končal. Dal je ljud-

stvu apostolski blagoslov. Ljudje so vstajali. Visoki pastir se je nato nagnil h Grafiču in ga nekaj vprašal. Nekateri ljudje so šli v cerkev, drugi so se razkropili po domovih.

Škof in Grafič sta počasi krenila za cerkvijo proti farovžu. Ker sem prej prepozno prišel, da bi škofa z duhovščino vred pozdravil, sem stal zadaj ob strani in čakal trenutka, ko bom lahko povedal Grafiču naročilo dekana Jerebiča.

Grafič me je zagledal, prav ko sta hotela s škofom stopiti na farovško dvorišče. Ustavil se je in škofu nekaj rekel. Govoril je o meni, kajti škof se je obrnil. Spreletelo me je po vsem telesu. Zagrabilo me je za vrat, da nisem mogel niti požirati. Prijel sem klobuk in sem se priklonil.

Grafič mi je mahnil z roko prav tako odločno kot prej, ko je naredil med množico škofu pot. S težkimi koraki sem šel k škofu. Pred njim že nisem stal, odkar sem bil posvečen. Dal mi je roko. Prijel sem jo in mu ljubil ribičev prstan.

"Gospod je lendavski kaplan?" mi je rekel smeje.

"Da, prevzvišeni," sem dejal. "Kje pa imate gospoda dekana?" me je vprašal čisto domače, da mi je odleglo. Gospod Grafič je stal poleg mene mirno in se smehljal moji nerodnosti.

"Konj ni bilo doma, pa ni mogel o pravem času dospeti, prevzvišeni."

Škof me je gledal, ko sem govoril. Čutil sem, da se to ne bi

Uncle Sam Says

There is a way to put a stopper on money evaporation and that is the purchase of U. S. Savings Bonds by the safe, sure and automatic way of saving. Join the millions of wise Americans who have done something about their financial future. They just got tired of banking out of their hip pocket and then waiting for the breaks—which didn't come. The simplest way is to join in the coming U. S. Savings Bonds Independence Campaign, May 15-July 4, and "Save For Your Independence." Enroll now for the Payroll Savings Plan where you work, or if self-employed, the Bond-A-Month Plan at your bank. And in 1960 you'll collect \$4 for every \$3 invested in 1950. U. S. Treasury Department.

smelo zgoditi. Dekan bi moral priti.

Namesto, da bi škof rekel kaj o dekantu, se je obrnil h Grafiču in mu dejal:

"Zadržite gospoda kaplana do jutri pri sebi."

"Kakor želite, prevzvišeni," je odgovoril Grafič.

Mene je to zadelo. Ne bi rad ostal v Turnišču. Dogovorili smo se z Brunnerjevimi in Kramparjevimi, da se bomo jutri skupaj pripeljali na kongres. Moram v Lendavo že zaradi tega!

"Prevzvišeni, jutri imam rano mašo v Lendavi," sem dejal takoj za Grafičem.

"Bomo že uredili," je rekel škof in me gledal. "Gospod kaplan, vi ste bolni?" Ugajalo bi mi sicer, da se je prevzvišeni brigal za moje zdravje ko bi to vedela moja mati, a sedaj mi je bilo popolnoma vseeno. Rad bi povedal škofu samo, da moram imeti rano mašo samo jaz, nihče drug.

Pa nisem smel več reči besede. Škof je stopil na dvorišče. Za njim je šel Grafič, nato jaz. "Paziti morate," mi je govoril. "Zdi se mi, da imate neko notranjo bolezen. Že dolgo bole-hate?"

"Tri leta," sem rekel. "Tri leta," se je začudil. Ustavil se je in me zopet gledal. Skrbelo ga je.

Ljudje, ki so imeli opraviti na farovžu, so tekali po dvorišču. Vse to sem videl, ko me je škof opazoval.

"Imate dosti dela v Lendavi?" Nisem mogel odgovoriti, kajti dekanova kočija je priropotala na dvorišče. Upehane konje je ustavil hlapec sredi dvorišča. Dekan je skočil s kočije. Bil je v zadregi.

Škofu se je naredila lahna guba na čelu. Za hip se je zresnil.

"Gospoda dekana ni bilo —" je govoril škof. Vedel sem, kaj to pomeni. Dekan pa ni niti slutil, da škof njegovo skrivnost že pozna. Njega pa ni tu, da bi svojo nalogo končal.

"Konji so bili na delu, prevzvišeni," je dejal dekan. "A, tako," se je nasmehal škof. Dekan je postal rdeč. "Jutri pa pridete, gospod dekan, kaj ne?" "Da, prevzvišeni," je rekel v zadregi dekan Jerebič.

Škof si je zaželel počitka. Grafič ga je peljal v sobo, midva z dekanom pa sva ostala na dvorišču.

Hlapec je pokrival konje in odpenjal mokre, oslinjene uzde. Z dekanom si nisva bila nikdar blizu. Čutil sem do njega strah, neko odtujenost. Zdaj sva pa stala tu sredi dvorišča kot kup nesreče. Jaz bi rad šel nazaj v Lendavo, dekan bi pa rad ostal tu.

Čemu vse to! Trpim muke zaradi dekana Jerebiča in plebanuša Cotlina.

Ne bi bilo bolje, da vsega tega ne bi bilo?

Iz farovža je prihitel Grafič. "Torej, gospod kaplan," je rekel meni, kot da dekana ne bi videl. "Ostanite pri meni čez noč, škof tako želi." Zadnje besede je govoril zaradi dekana, to sem vedel.

Grafič je odhitel nazaj v farovž. Dekan se je obrnil k hlapcu, ki je jemal iz vreče seno in ga stresal pred konje. "Nazaj daj seno!"

Hlapec je pogledal dekana. "Vsaj četrt ure morajo jesti," je dejal.

"Domov," mu je rekel hladno dekan in sedel na kočijo. Hlapec je zapenjal mokre uzde in si brisal roke ob konjske repe. Dekan si je podpiral glavo in gledal pred sebe.

Hlapec je napel vajeti in obrnil konje. Kočija je zaropotala in na dvorišču so ostali samo ljudje, ki so hiteli za svojim delom.

Še pred soncem sem se zbudil. Spal sem v jeditnici, kajti vse druge sobe so bile zasedene po odličnejših gostih. Odprl sem okno. Bela megla je bila raztegnjena po polju in vasi. Bel-

tinski zvonik je rinil iz megle in med visokimi jagnedi ga je bilo komaj videti. Tudi zvonik črenosovske cerkve je že žarel v jutranji zarji. Za njim so se davile na obzorju risali vrhovi Slovenskih gor.

Stal sem pri odprtem oknu in dihal sveži jesenski zrak. To mi je dobrodelo.

Mislil sem na Rahelo. Zdaj je že vstala. Kmalu me bo čakala, da pridem, da potem skupaj sedemo v avto in se odpeljemo med polji in gozdovi proti Turnišču. Bila je gotovo že pokonci v svojem malem kraljestvu in se pogovarjala z vsemi stvarmi, ki so bile pokorne svoji mladi gospodarici.

Rahelina vaza z rožami pa sameva v moji sobi. Še verveci se čudno zdi, da me ni bilo vso noč domov.

Težilo me je vedno bolj; na nobeno trajno srečo z Rahelo nisem smel upati. Bilo je vse to kot pena, ki jo lahko vsak trenutek vrtinec potegne na dno globoke in mrzle vode. Tega sem se bal. Pa na to nisem smel misliti. Zame je Rahela vse. Brez nje si življenja nisem mogel predstavljati.

Megla po polju se je trgala. Velike gore so se prevračale in hitele proti jugu. Table rumene kornice so stale mokre.

Cimbolj je sonce rinilo izza Lendavskih gor, kjer je pravkar vstala s soncem tudi moja Rahela, tembolj se je tu trgala megla in se dvigala v hladni zrak.

Zvoniki in vrhovi jagnedov so se skрили. Polje je vstajalo. Po vseh kolnikih so čebljale trume ljudi.

Ženske so šle v belih in črnih rutah, z rumenimi robci preko ramen, dekleta pa v belih oblekah, v belih nogavicah in črnih čevljih. Vse te gruce so se pri cerkvi zile v množico, ki je valovila že od ranega jutra okrog cerkve.

Udar zvona se je razsul na množico, nato na vas in se zgubljaj na polja.

Na vozičku je peljala mala deklica slepega starca, ki je imel glavo obrnjeno v nebo, rokerazstrostrte in je enakomerno prosil:

"Slepemu siromaku dajte milodan! Zdrava Marija milosti polna, Bog vam plačaj jezero-

krat. — Slepemu siromaku dajte milodan, oče naš ..."

Voziček se je izgubil med množico. Ljudje, ki so šli mimo, so se ozirali gor v farovško okna. Vedeli so, da tu biva škof. Spoštovanje sem bral na licu slehernega, ki je obrnil glavo proti farovškemu oknu. Starci, upognjeni, zdelani, so šli mimo mojega okna in dvigali črne prepreke klobuke. Ženske so imele ovite rožne vence okoli žilastih rok. Govorile so med seboj in mnoge so spoštljivo utihnile, ko so šle mimo okna.

Vse je prevzelo čudno veselje; škof je v Turnišču, romarji prihajajo od daleč in od blizu z benderi in pojejo Marijine pesmi, stojnice so postavljene okrog cerkve, pokrite so z rumenim platnom, prodajalci najrazličnejšega blaga ponujajo glasno svojo robo, kričijo in žvižgajo; čim bolj raste dan tem bolj je živo okrog stare in nove cerkve.

Kaj dela Rahela? Pospravila je svojo sobo; zdaj že sloni na oknu in pričakuje mene. A mene ni!

(Dalje prihodnjič)

Prijazno postrežbo, poštene cene in dobro blago dobite pri sledečih:

ELYRIA, OHIO

ZA SIMPATETIČNO POSTREŽBO V SLUČAJU SMRTI V DRUŽINI. SE OBRNITE NA

SUDRO-CURTIS FUNERAL HOME

Broad in Cedar Street - Elyria, O.

Tel.: Elyria 2522

Nudimo ambulančno poslugo podnevi in ponoči

EUCLID, OHIO

SOLON DRUG STORES

ZDRAVNIŠKE PREDPISE IZVRŠIMO

TOČNO IN ZANESLJIVO

21860 LAKE SHORE BLVD.

REdwood 1-5504

21051 EUCLID AVENUE

KEEnmore 1-1135

BEDFORD, OHIO

BEDFORD DRUG CO.

Pri nas dobite lekarniške potrebščine za pošiljke v staro domovino po najnižjih cenah.

Streptomycin \$1.50 gr. Vial. Penicillin 55c-500,000 Vial.

631 BROADWAY, BEDFORD, O.

MAPLE HEIGHTS, OHIO

MAPLE HEIGHTS DRY CLEANING

15779 BROADWAY — Tel.: Montrose 427

OBLEKE ŠČISTIMO IN ZLIKAMO V NAŠI LASTNI ČISTILNICI

Ničesar se ne vskrči in delo je prvovrstno.

Tudi imamo popravilnico čevljev.

MAPLE HEIGHTS MUSIC CENTER

SALES—SERVICE

15779 BROADWAY—Tel.: Montrose 3078

Prodajamo na lahke obroke vsakovrstne godbene instrumente, note, potrebščine za instrumente, učne knjige za godbenike, radijske in televizijske aparate.

MILLER'S HI-SPEED SERVICE

15980 BROADWAY—Tel.: Montrose 62

Točna in zanesljiva posluga—pridemo iskati in dostavimo, kar imate za prevažati. Cene zmerne—vse je za varovano, kar sprejmemo za prevoz.

CLEVELAND, OHIO

BETTY'S BEAUTY SALON

606 EAST 185 STREET, KE 1-2548

Celia M. Jacklitz in Justina G. Klemencic, lastnici

Fay G. Aleks, poslovodkinja

Ženam in dekletom priporočamo to naše slovensko podjetje v naklonjenost.

Vam napravimo najlepšo frizuro in po najmodernejšem stilu. Lase strižemo, kodramo in barvamo.

Vsa dela v lepotiču.

CLEVELAND, OHIO

TOEDTMAN & FOLLIS

6411 SUPERIOR AVE. — Tel.: HE 1-1035

ZDRAVNIŠKE PREDPISE IZPOLNUJEMO NATANČNO PO NAVODILIH.

WALTER F. MEYER

Z L A T A R

12509 ST. CLAIR AVE. — GLenville 1-4700

Fina zlatnina in ure ter razna darila.

OSTER'S ROD & REEL REPAIR

SEDAJ POD SLOVENSKIM VODSTVOM

1241 EAST 59th ST. — Tel.: HE 1-8043

Prodajamo vsakovrstne potrebščine in opremo za ribolov; popravljamo in imamo razne komade za popravila.

An-Ton Window Shade Shoppe

5911 ENGEL AVE., pri 5909 BROADWAY

2. nadst. — Tel.: MI 1-8411 A. Vopenka, lastnik

IZDELUJEMO VSAKOVRSNE ZASTORE ZA

OKNA ZA TRGOVINE IN DOMOVE.

THE FIFTH WHEEL RESTAURANT

3241 ST. CLAIR AVENUE

Je sedaj pod novim vodstvom. Za dober obed kadarkoli obiščite našo restavracijo, kjer je posebnost prvovrstna nemška in madžarska kuha.—Odprto 24 ur na dan.

THE UNITED PROVISION CO. OF CLEVELAND, INC.

1310 EAST 12th STREET, MA 1-6125

Vsakovrstna mesenina vedno sveža in po zmernih cenah

THE BETTER MEAT PRODUCTS CO.

3728 FULTON RD., SHadyside 1-3343

Mesarjem priporočamo našo trdiko za nabavo razne mesenine, sveže in prekajene ter za sendviče

H. H. HACKMAN LEATHER CO.

114 ST. CLAIR AVE., NE., MA 1-2921

Naše podjetje je bilo ustanovljeno leta 1868.

Usnje, čevlarske potrebščine, itd.

The Allied Plating Corporation

18006 WATERLOO RD., KE 1-4374

Production Plating — Cadmium — Chromium Copper — Nickel — Silver — Polishing

BROADWAY BUICK CO.

PRODAJALCI FINIH BUICK AVTOV

8401 BROADWAY — MI 1-8100

Vabimo vas, da si pridete ogledat najnovejše modele.

PRINESITE VAŠ PRIHODNJI ZDRAVNIŠKI RECEPT V LEKARNO

CASS DRUG

797 EAST 185 STREET, IV 1-2877

Tu se vam nudi najboljšo lekarniško postrežbo.

Yank Infantry Crosses Blue Danube

Riflemen of the "Big Red One," famed 1st Infantry Division, stage an assault crossing of the "Beautiful Blue Danube" River for observers from the U. S. Joint Chiefs of Staff, Western European Union countries, and other foreign nations.

Red Cross Campaign Poster for 1950

This simple but forceful picture, symbolic of Red Cross service, is the work of Stevan Dohanos, noted magazine artist.